

AKTIVITETSHUSET TORSHOVDALEN

Mulighetsstudie for to aktivitetsflater

Der ingenting annet er angitt er fotografier og illustrasjoner laget av Lala Tøyen AS.

INNHold	
OM PROSJEKTET	4
INTRODUKSJON	6
LANDSKAP	8
TRYGGHET OG TRIVSEL	12
FORBINDELSER OG BARRIERER	15
AKTIVITETER	20
BRUKERE.....	30
KUNST OG UTSMYKNING.....	32
MEDVIRKNING I REGI AV BYM.....	34
ANBEFALINGER.....	36
AKTIVITETSHUSET INNE.....	38
AKTIVITETSHUSET UTE.....	40
KONSEPT.....	42
TUNET.....	46
FORBINDELSER.....	48
VANN	51
RULLESONE.....	52
MATERIALITET	55
BELYSNING.....	56
TRINNVIS UTVIKLING.....	58

VEDLEGG 1

PLAN 1:500 A2

VEDLEGG 2

SNITT A-A' A3

VEDLEGG 3

SNITT B-B' A3

VEDLEGG 4

SNITT C-C' A3

OM PROSJEKTET

Målet med prosjektet er å fremskaffe et kunnskapsgrunnlag som utgangspunkt for videreutvikling av Torshovdalen med henblikk på å stimulere til mer bruk og økt opplevelsesverdi for besøkende. De eksisterende naturkvaliteter og rekreasjonsmuligheter dalen representerer skal synliggjøres og tilgjengeliggjøres. Det er særlig behov for å identifisere barrierer og manglende attraksjoner/fasiliteter som hindrer eller begrenser bruk. Mulighetsstudien skal konkret komme med forslag til utvikling av to aktivitetsflater knyttet til aktivitetshuset i Torshovdalen.

Mulighetsstudien baserer seg på funn fra medvirkningsopplegget som er gjennomført av Byantropologene, samt landskapsanalyse gjennomført av Lala Tøyen sammen med en utdypende medvirkning med relevante aktører. Det er også hentet data fra "Medvirkningsrapport. Behovsplan for idrett og friluftsliv. Medvirkning med barn og unge bydel Sagene 2019."

Medvirkningsopplegget har vært gjennomført som fem stedssamtaler med mål om å nå ut til "sammensatt brukergruppe", barn og unge på aktivitetshuset, skatere og beboere i kommunale gårder. Et hovedmål med undersøkelsene har vært å avdekke hvem som er potensielle brukere av dalen, og hva som eventuelt trekker folk andre steder enn hit. Utvalget av brukere som er tatt med i undersøkelsen er gjort for å kunne belyse hvilke behov dagens brukere har og hvilke verdier de ønsker å videreutvikle. For å nå "de stille stemmene" har det blitt gjort mye oppsøkende virksomhet, både i Torshovdalen, men også i nærområdet, spesielt Torshovparken og Søndre Åsen. På grunn av den pågående Covid19-pandemien måtte det opprinnelige opplegget revideres litt underveis, men funnene fra medvirkningen har vært relevante og varierte. Samtalene ble gjennomført våren og sommeren 2020.

Verksted 1: Sammensatt brukergruppe

Del 1) Folk i Torshovdalen

Metode: Oppsøkende samtaler (mellom 5 og 15 minutter)

Omfang: 12 personer. 7 kvinner og 5 menn i voksen alder

Del 2) Folk i Torshovparken

Metode: Oppsøkende samtaler (mellom 5 og 15 minutter)

Omfang: 10 personer (6 menn og fire kvinner mellom 20 og 50 år)

Del 3) Engasjerte naboer - Naboaksjonen

Metode: Nærmiljøvandring (vandrende intervju) fra Torshov, via Torshovtoppen og over til Torshovdalen

Omfang: De tre kvinnene som utgjør aksjonsgruppa "Bevar Torshovtoppen", en gruppe som er dannet i forbindelse med at Basta Eiendom har ønsket å fortette området. Gruppa har kjempet mot planen.

Verksted 2: Barn og unge på Aktivitetshuset

Metode: Mental mapping og fotojakt i Torshovdalen, uformelle samtaler med ansatte

Omfang: 9 barn/unge fra 5., 6. og 7. klasse på Nordpolen skole inkl. to ansatte og lederen på huset

Verksted 3: Skatere

Metode: Vandrede gruppeintervju på aktivitetsflatene

Omfang: 5 voksne skatere, 3 barn.

Verksted 4: Naboer - kommunale boliger

Del 1) Naboer på Haarklous plass

Metode: Oppsøkende samtaler på benkene mellom blokkene

Omfang: 5 beboere (2 menn, 1 kvinne - majoritetsnorske i 50-60 årene, 1 mann og 1 kvinne somalisk kulturbakgrunn)

Del 2) Naboer på tur i dalen

Metode: Nærmiljøvandring

Omfang: 2 kvinner, 1 mann (somalisk kulturbakgrunn mellom 30 og 60 år)

I etterkant av den brede medvirkningen har det vært samtaler med ansatte ved aktivitetshuset, trial-utøvere, Tigerstaden skateboardforening og VAV for konkrete innspill på forslag som har vært vurdert underveis.

Utsikt mot aktivitetshuset og sentrum fra midten av Torshovdalen.

INTRODUKSJON

Torshovdalen ligger i Bydel Sagene, men er et grøntareal som har en funksjon for flere nærliggende bydeler, og som i tillegg til definerte aktivitetsflater inviterer til rekreasjon og sammensatt bruk for mange ulike grupper.

Torshovdalen skiller seg fra andre parker og grøntområder i nærheten med sin naturlige topografi, sin størrelse og sin beliggenhet “midt mellom øst og vest” og nærhet til mange kollektive knutepunkter. Alle disse faktorene gjør at bruken av Torshovdalen er noe annerledes enn bruken av mer tilrettelagte og opparbeidede parker innen samme rekkevidde. Det er både positive og negative elementer knyttet til dette.

Den sørlige delen av Torshovdalen preges av enkelte definerte aktivitetssoner, men i praksis er likevel bruken av disse sammensatt. Generelt viser medvirknings-

Torshovdalen med aktivitetshuset i sør.

undersøkelsene at sonene har behov for tydeliggjøring, slik at samspillet mellom aktivitetene kan bli bedre, som igjen vil bidra til mer inkludering og positivt inntrykk av dalen som helhet.

Torshovdalen ligger også tett inntil Torshovtoppen, der det pågår en utviklingsprosess som har ført til sterkt engasjement blant lokalbefolkningen.

I bydel Sagene bor det omtrent 45.000 innbyggere og befolkningen øker. Nord for Torshovdalen er Stasjonsbyen under utvikling og rundt Storo bygges det også tett. Behovet for grønne rekreasjonsområder er stort og Torshovdalen har stort potensiale som bydelspark.

Torshovdalen inngår i systemet med grønne fingre i Harald Hals' forslag til generalplan fra 1929. Her omtaler han den blendende utsikten man får nedover Torshovdalen mot Sofienberg, og også at Torshovdalen egner seg spesielt godt til vintersport for yngre ungdom.

(Røhne, 1967 Oslo kommunale parker og grønnanlegg 1810 - 1948). Her står det følgende om den sørlige delen av Torshovdalen:

«Parkplanen inneholder regnet fra sør: Stor barnelekeplass, omfattende vassebasseng, gressgrodd flate for lek, plass for lekeapparater, skøytebane, uværstak, urinaler med vask, varmetue, oppbevaringsrum for små og løse lekeapparater samt rum for lekeledere og parkvakt.»

“Terrengt opover Torshovdalen trenger ikke megen bearbeidelse utover den nødvendige beplantning for å bli den herligste park” sitat og illustrasjon av Harald Hals fra “Fra Christiania til Stor-Oslo : et forslag til generalplan for Oslo”, Aschehoug, 1929.

LANDSKAP

TERRENG

Fra topp til bunn av parken er det en høydeforskjell på nesten 50 meter.

Landskapsrommet er langsmalt. I nord preges parken av åpen slette, mens terrenget fra midten av parken faller ned mot midten og danner en smal dalbunn. Vegetasjonen følger parkens kanter og gangveier. Mot sør tettes vegetasjonen til mot Mailundveien og den bratte skråningen til Torshovtoppen med gammel eplehage låner også sitt viltvoksende preg til parken.

VEGETASJON

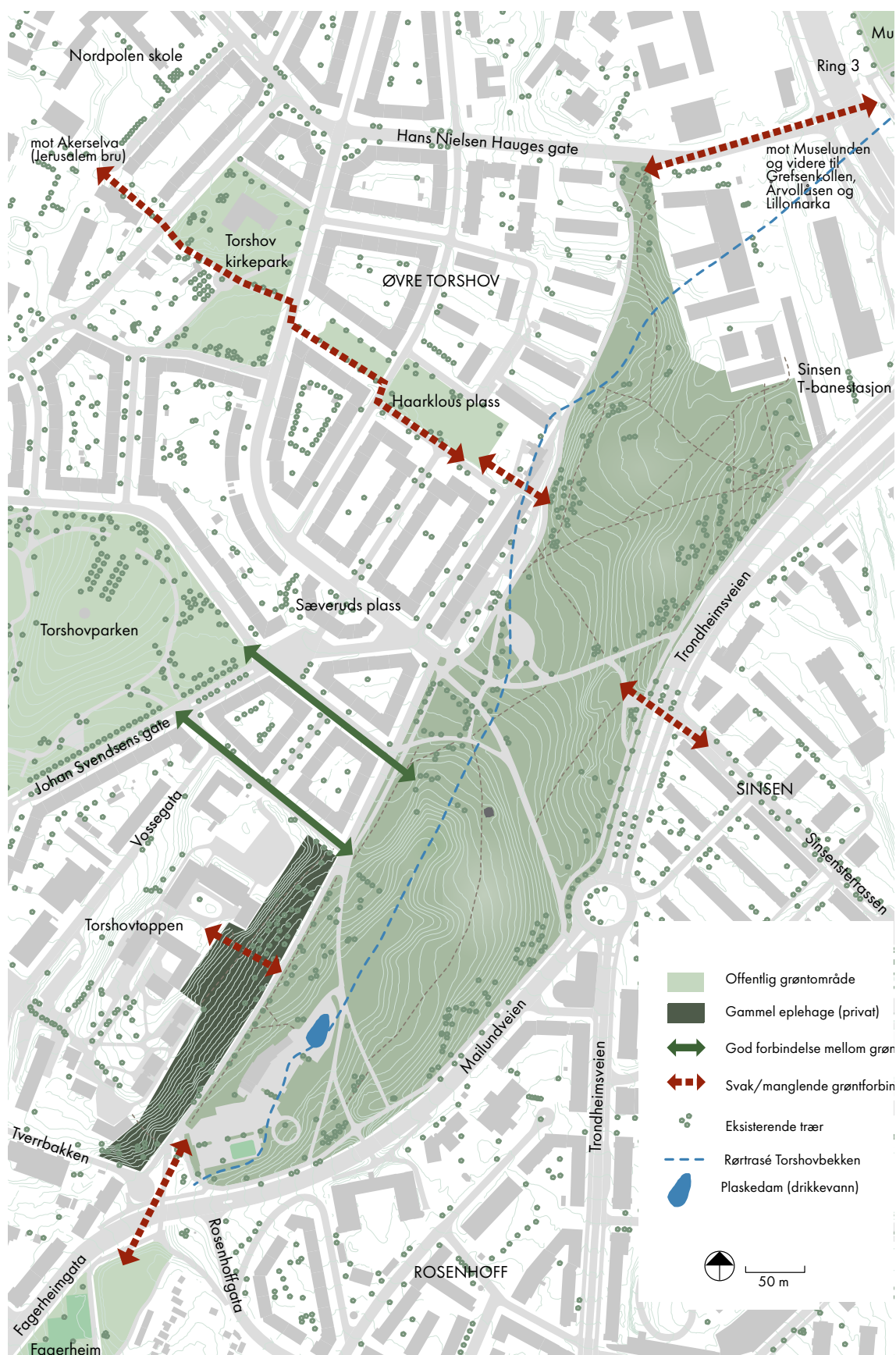
I vest knyttes parken sammen med de grønne områdene på Torshov; Torshovparken og Haarklous plass. Nord for ringveien ligger Muselunden. Her mangler det en god fysisk kobling.

Den åpenbare grønne korridoren fra Harald Hals' forslag til generalplan i 1929 er i dag noe amputert. Spesielt koblingen mellom Torshovdalen og Sofienberg er brutt.

Medvirkningsundersøkelsen viser at det er noe delte meninger om vegetasjonen generelt i parken. Noen ønsker mer tilrettelagte turstier og beplantning mens noen liker at vegetasjonen oppleves naturlig. En kvinne i 40-årene foreslår at man kan dyrke mer blomstereng i enkelte deler av dalen for å variere mot det grønne gresset.

Når det gjelder beplantning rundt aktivitetsflatene, er det noe konflikt mellom vegetasjon og lys, ferdsel og oversikt over området. Vegetasjonen rundt skateboardrampene og fotballbingen gjør området mørkt, og ungdommene melder at de synes det er for mange busker rundt utearealene til aktivitetshuset.

Skaterne rapporterer også en sammenheng mellom lysforhold og beplantning som i dagens situasjon er plagsom for deres aktivitet. Ettermiddagssola er veldig sterk inn mot rampene, og de kunne ønske seg noen høye trær eller tuja som skjermet for sola. Skateboardklubben har også vært mye i kontakt med BYM om fjerning av et tre som står i veien for planene for oppgradering av skateparken.

VANN

Torshovbekken gikk opprinnelig gjennom Torshovdalen, men ble i perioden 1885-1905 lagt i rør. Rørtraseen går i Torshovdalen, men er en del av AF-systemet, som betyr at det er blandet overvann og spillvann i røret. Oslo kommune har et uttalt mål om å gjenåpne flest mulig av byens lukkede bekker og elver, men en full gjenåpning av bekken er komplisert og dyrt, da dette omfatter en separering av vannet. Likevel bør man unngå å bygge ny infrastruktur som kan være til hinder for en fremtidig åpning av Torshovbekken.

«Torshovbekken er et avløpsrør i dag. Vannet kan ikke taes ut på overfalten. På sikt kan man se for seg å bruke overflatevann fra omkringliggende områder til å gjenskape et bekkeforløp i dalen»

-Tharan Fergus, overingenjør i Vann- og avløpsetaten.

Ved kraftig nedbør kan overvann gjøre skade på plenarealer og gjøre fremkommeligheten dårligere. Torshovdalens topologi gjør området nederst i dalen til et samlingssted for vannet, og det er lett for at det blir liggende våte områder som minsker potensialet for aktivitet i disse periodene. Det ligger stort potensial i å åpne Torshovbekken, både som utgangspunkt for en åpen og lokal håndtering av overvannet fra det omkringliggende området, men også som estetisk landskapselement i parken. Bunnen av dalen bærer preg av å være våt mark og kunne med fordel vært tilrettelagt for åpen overvannshåndtering med beplantning og landskapsformer som understreket dette. Å fordrøye og forsinke

Eksempel på overvannselement som del av oppholdsområde i Moss. Lala Tøyen.

overvannet bidrar til å redusere avrenning til et overbelastet overvannsnett. Selv uten full gjenåpning av Torshovbekken vil det kunne være et positivt innslag i bybildet, både som parkelement som inviterer til lek og rekreasjon, men også økologisk og for det biologiske mangfoldet, å tilrettelegge for en vannåre gjennom parken.

I medvirkningsundersøkelsene kommer det frem at det er knyttet mye usikkerhet til vanndammen og hva den er til. Noen sier at de oppfatter det som et “hundebad”, mens andre sier at det er en badedam som oppleves som for skitten til at man kan bade i den. Av og til er det vann der, av og til ikke. Rundt dammen finner vi skilt som forbyr hunder å bade her, men det er mye hundelufting i Torshovdalen og forbudet fungerer ikke i praksis. Når bruken er såpass uklar, er resultatet at dammen i det hele tatt blir lite brukt. Ungdommen på aktivitetshuset kaller den “hundedoen”.

“Hvis man hadde visst at det var rent, kunne barna badet der”.

Siden dammen ofte har lav vannstand, oppleves den som litt “glemt”, og det kan virke tilfeldig at det står vann der. Dette kan bidra til oppfatningen om at den er skitten.

Plaskedammen.

TRYGGHET OG TRIVSEL

Generelt

Torshovdalen oppleves som stor og åpen, noe som kan påvirke den opplevde tryggheten og trivselen både positivt og negativt. En kvinne med datter i tenårene sier:

“Jeg ville på det sterkeste fraråde mine to døtre å gå her om kvelden. Det er dårlig belysning, og det er altfor langt å springe hvis det skulle skje noe.”

Det er også en del utrygghet knyttet til stiene som går på tvers der dalen er på sitt bredeste, som beskrives også under neste kapittel “Forbindelser og barrierer.”

Når det gjelder aktivitetsflatene i sør er både trygghet og trivsel, slik vi tolker resultatene i medvirkningsundersøkelsene, knyttet til samspill mellom flater og tydeliggjøring av de ulike aktivitetene. Undersøkelsesdeltakere som ikke er tilknyttet aktivitetene her (verksted 1 og 5) trekker ikke frem asfaltflaten som et sted som innbyr til ferdsel eller opphold.

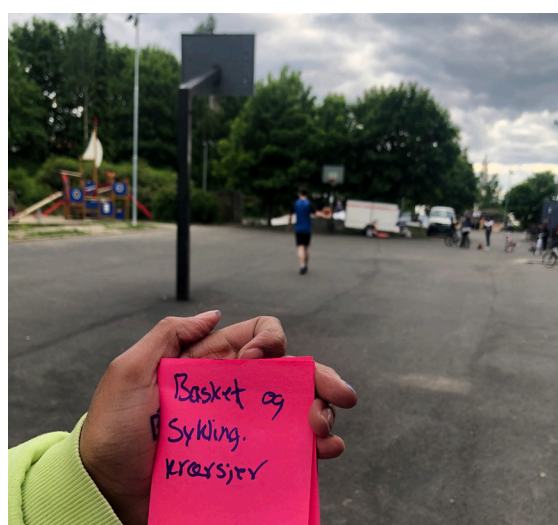
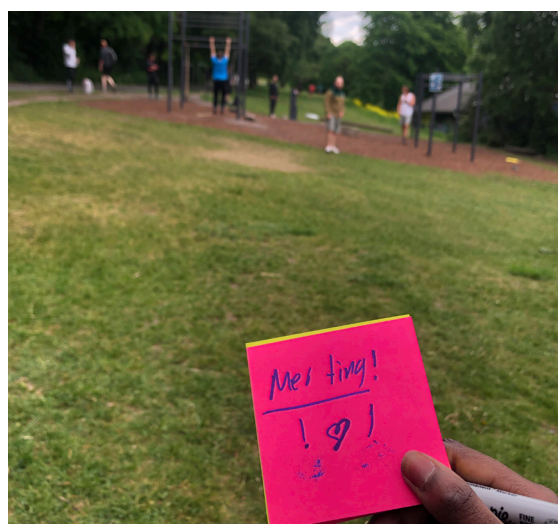
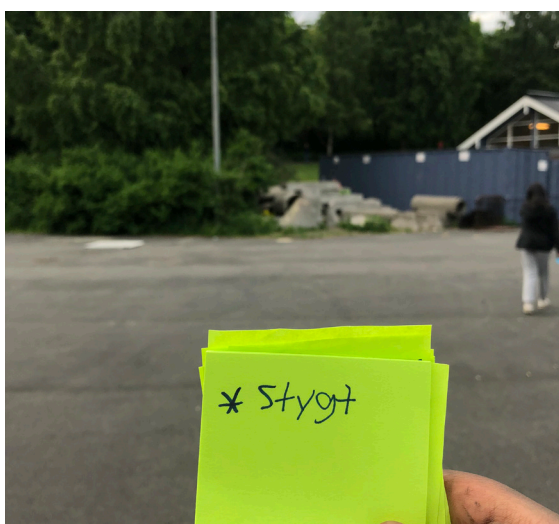
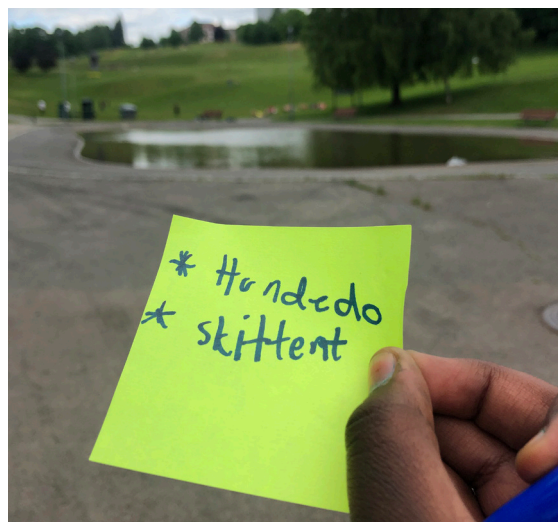
Betongelementene ved siden av aktivitetshuset, som er en bike trial bane, karakteriseres av noen av ungdommene som stygg og at det ser ut som noen bare har lagt det fra seg tilfeldig. Noen trener der for eksempel ved å løfte de minste elementene og legge til hjemmelagde vektelemer. Noen ungdommer sier disse elementene er til å drive parkour på. Foreldre forteller at de har opplevd at barna jages bort fra betongelementene av egenvektsutøvere, men trialkjørere frustreres over at elementene flyttes på av de som trener egenvekt. Se også egen beskrivelse av aktiviteten på side 25.

Bak aktivitetshuset går det en sti som er mørk, nesten gjengrodd og lite opparbeidet.

Toalett og vann

I Torshovdalen finnes det to drikkefontener, men når vi gjennomfører undersøkelsene er disse avstengt. Leder på aktivitetshuset forteller at dette er i forbindelse med smitteverntiltak mot Covid-19.

Siden det foregår mye fysisk aktivitet i Torshovdalen (Tuftepark, skateramper, motbakkeløping, jogging osv.) er ønsket om lett tilgjengelig drikkevann stort. Flere brukergrupper uttrykker ønske om dette. Det samme gjelder toaletter. Det er langt til nærmeste kafé eller offentlig toalett, og mange bruker busker og trær.

Fra møtet med ungdom på Aktivitetshuset. Foto: Byantropologene.

Lekeplasser

En småbarnsmor vi snakket med ønsker større innslag av naturlige elementer i lekeplassene, som hun mener bygger kreative og motoriske egenskaper i større grad enn standard lekeplasser. Hun understreker også at lekeplasser hvor det i tillegg er eldre barn, gjør det mer spennende og tiltrekkende for de små barna.

Kafé/utsalg

Dalen er stor, og det er langt til nærmeste "vannhull". Flere undersøkelsesdeltakere ønsker seg mulighet til å kjøpe seg en kaffe og noe å spise. I flere samtaler kommer det frem at aktivitetshuset kanskje kan åpne for kafédrift på enkelte tidspunkter.

Savnet etter en møteplass der det er litt "liv og røre" kommer også fra beboere i Søndre Åsen. En mann som har bodd i de kommunale blokkene her i 30 år husker tilbake til at det var en musikkpaviljong i Torshovdalen, i bygget som i dag huser Askeladden Barnehage. Der var det underholdning og musikk på lørdager. Dette synes de vi snakket med var trivelig, og er et merkbart savn. Flere samlende og kulturelle bydelsarrangementer kan bidra til å trekke en sammensatt gruppe til Torshovdalen og generere tilhørighet.

Øvingsbane for bike trial sammen med selvlaget stativ for vektstang. I bakgrunnen Tufteparken.

FORBINDELSER OG BARRIERER

Torshovdalen befinner seg så godt som midt i Oslo. En gruppe kollegaer vi møtte (menn mellom 30 og 50 år) bodde på hver sin kant av byen, men hadde valgt Torshovdalen som møtested fordi det lå midt mellom alle. Dette gir dalen et potensial til å være et sted for hele byen – og det viser seg også at flere tar turen til Torshovdalen fra helt andre deler av byen fordi den har noe særegent å tilby. Torshovdalen har en mindre utpreget nærmiljøpark-følelse enn for eksempel dens nabopark og “lillesøster” Torshovparken – dels på grunn av sin størrelse, men også mye på grunn av de årene som skaper bevegelse inn og ut, og som også bidrar til både fysiske og opplevde barrierer inn mot dalen.

Tilrettelagte innganger

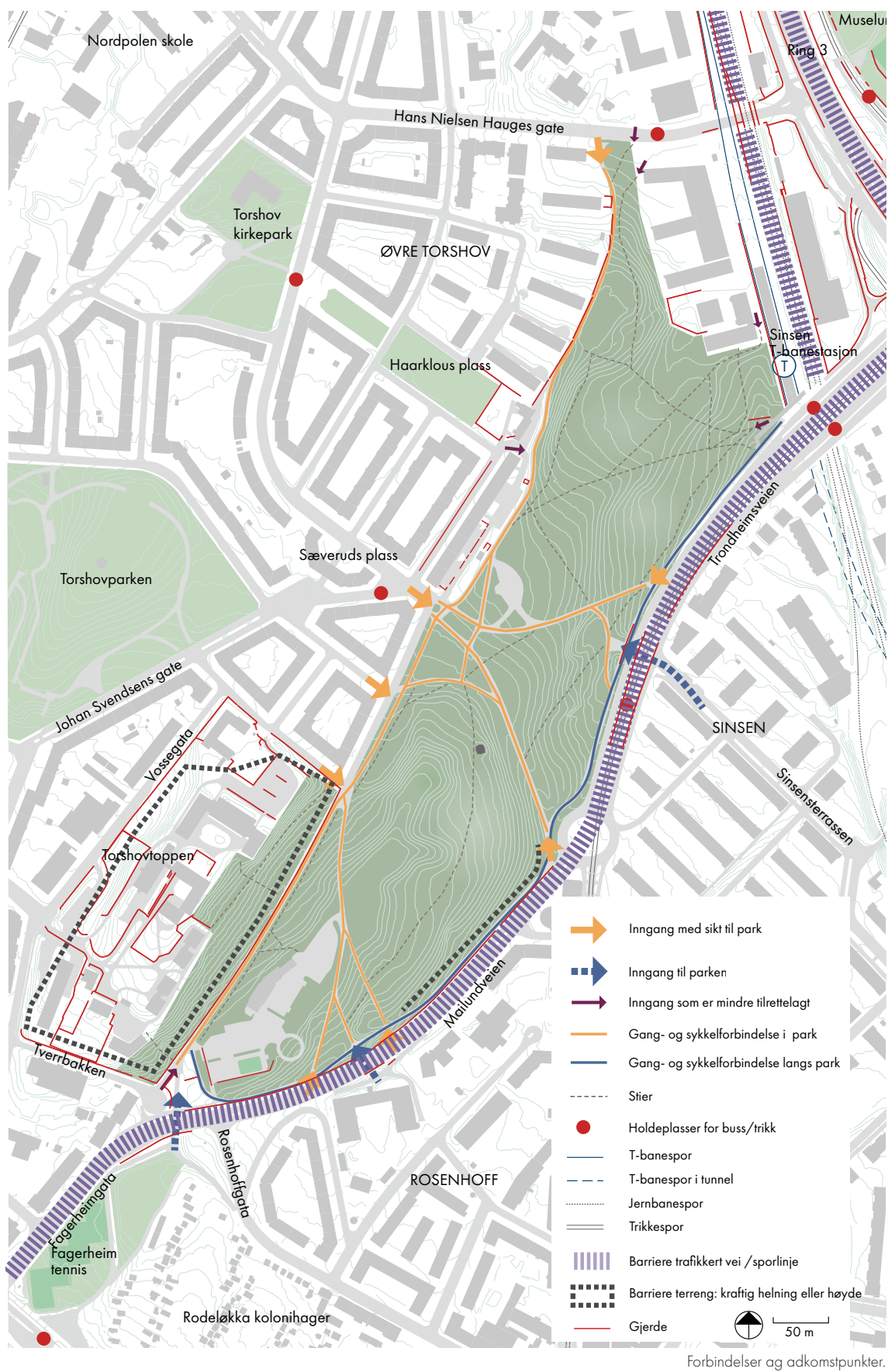
Av de offisielle inngangene som blir nevnt av undersøkelsesdeltakerne, er forbindelsen til Sinsen T-banestasjon den mest omtalte. Kun to av de spurte oppsøkte dalen fra sørsiden, og det nedre inngangspartiet som leder opp til skaterampene på venstre side ble lite nevnt. Det er også en oppfatning om at dalen ligger litt bortgjemt, og at mange ikke vet at den finnes eller hvordan man skal komme seg dit fra ulike steder.

Fra Sinsen T-bane ledes man ut i Torshovdalen, men med en gang man forlater stasjonen opphører også den opplevde gode forbindelsen. Herfra finner man kun opptråkkede stier i gresset, som på kveldstid er mørke og utydelige. Det er, etter vår vurdering, også dårlig fremkommelighet for barnevogner og andre på hjul her, så denne utgangen fungerer ikke som en tydelig forbindelse mellom stasjonen og andre destinasjoner.

Opptråkkede stier

Torshovdalen har et nettverk av opptråkkede stier som tydelig viser hva som er snarveier og foretrukne turstier gjennom området. For løpere, hundeluftere og andre som mosjonerer i parken ser disse ut til å fungere godt. Enkelte, deriblant turgåere og folk med barnevogn, etterlyser bedre tilrettelagt turveinett med bedre belysning og trivelig beplantning. Det er også mulig å anta at stinettverket ikke fungerer like godt for eldre og mennesker med fysiske utfordringer.

For ungdommene på aktivitetshuset som skal rekke bussen fra Torshov er raskeste vei gjennom gjerdet nederst i “eplehagen”, opp den bratte stien og over Torshovtoppen.

Adkomst fra Sinsenterrassen via kulvert under Trondheimsveien.

Adkomst til den sørlige delen av Torshovdalen fra Fagerheimgata, bak skaterampene.

Gjerder og barrierer

Gjerdet som strekker seg langs dalen og grenser inn mot det omstridte området Torshovtoppen har flere hull som er mulig å komme seg gjennom. Videre innover leder disse til tverrgående stier som går gjennom en eplehage, og til en eldre trehusbebyggelse som grunneier leier ut til blant annet studenter. Noen av stiene er godt opptråkkede, og på vandring med Naboaksjonsgruppa møter vi et par fotgjengere som benytter seg av snarveien. Aksjonsgruppa viser oss også sin visjon for å tilrettelegge bedre for stien som går gjennom eplehagen.

“Visjonen er å bevare de fysiske forutsetningene som egentlig er gode (alleer og gjennomganger) men ta ned piggrådsgjerder og åpne for fri ferdsel.”

– Aksjonsgruppa

“Vi gravde frem den gamle eplestien”

- Marte i naboaksjonen

Langs østsiden av parken går Fagerheimgata/Mailundveien/Trondheimsveien. Veien er sterkt trafikkert med to felt i hver retning og en fartsgrense på 50 km/t. Den er en gjennomfartsåre mellom Sinsenkryset/Ring 3 og Ring 2. Langs strekket som måler omtrent 900 meter er det kun tre steder å krysse veien for gående og syklende. Kun den midtre krysningen skjer i samme plan som bilene. Fra Sinsenterrassen og Rosenhoffgata kommer man til parken via kulvert. Terrenget i Torshovdalen er stedvis så bratt at det vanskelig lar seg forsere, og fungerer slik som en barriere i seg selv.

Sykler og fotgjengere

På vandring med beboere i Søndre Åsen blir vi gjort oppmerksomme på at veien som følger dalen langs eplehagen er skummel fordi syklistene kommer i altfor stor fart. Syklistene, mange av dem tilsynelatende jobbpendlere (og mange av dem på el-sykkel), ringer med sykkelklokka når fotgjengere er i veien.

Universell utforming

Innad i parken er det flere steder dårlig universell tilgjengelighet. Torshovdalens naturlige topografi er flere steder så bratt at det ikke kan bli fremkommelig for alle uten store inngrep i grøntarealene. De opptråkkede stiene er vanskelig å forsere for rullestolbrukere og andre med nedsatt fremkommelighet, og disse må i dag benytte de asfalterte gangveiene langsmed parken.

Belysning

I workshopene med barn og unge blir det trukket frem et ønske om bedre belysning i parken for å øke trygghetsfølelse og sikkerhet. Belysningen rundt aktivitetshuset og asfaltflatene er oppgradert det seneste året i form av lykestolper/lysmaster, men flere har nevnt at det fortsatt ikke er tilstrekkelig med lys.

Adkomst fra Sinsen T-banestasjon.

Adkomst fra Trondheimsveien.

Typisk sti gjennom parken.

Formell gangvei gjennom parken.

Gangvei langs parkens vestsida.

Sti til Torshovtoppen gjennom hull i gjerdet.

AKTIVITETER

Generelt

Det meste av definert aktivitet i Torshovdalen er konsentrert rundt den asfalterte aktivitetsflaten i sør, med unntak av et lekestativ i nordre del av dalen, som ingen av de spurte har omtalt. Torshovdalens topografi for øvrig kan knyttes til udefinert aktivitet som turgåing, hundelufting, piknik, bakkeløp og annen aktivitet som krever store arealer, som for eksempel droneflyving og frisbee (observert sporadisk).

En aktivitet som fantes her før var bordtennis. En beboer i Søndre Åsen påpeker dette, og lurte på om ikke bordene kan settes tilbake. De ble mye brukt.

Øvre del av Torshovdalen. Treklyngene brukes ofte til å henge opp hengekøyer i.

Ut fra svarene som fremkommer i medvirkningsundersøkelsene fremkommer det at asfaltflaten oppleves som verken rekreasjons- eller gjennomfartssted for de som ikke er tilknyttet aktiviteten her.

“Asfaltområdet er mest for barn og de som trener”

– deltaker verksted 1

Aktivitetshuset

Aktivitetshuset i Torshovdalen kalles bare “Torshovdalen” av ungdommene som går på etter-skoletilbudet der. Dette kan tolkes som at ungdommene ikke har annen aktivitet i Torshovdalen enn den som er tilknyttet huset. Ungdommene på aktivitetshuset går på Nordpolen skole. Aktivitetene for ungdom tilknyttet huset er hovedsakelig:

- Teater/dans
- Trial (sykkel/motorsykkel)
- Sykkelverksted

Ungdommene på aktivitetshuset syns både lekeapparatene og basketbanen er slitt og bør oppgraderes. Basketbanen er kun definert av kurvene, og er ikke skilt av fra det generelle asfaltdekket med maling eller endring i dekket.

Aktivitetshuset.

Aktivitetshuset brukes også mye av somaliske familier som utleielokaler til arrangementer. Da er området på østsiden mye brukt, særlig piknik-bordene og basketbanen. Familiene brukte aktivitetshuset mye før koronautbruddet, men det er blitt strengere på utleie nå.

Skaterampene

Rampene på Torshov er attraktive for skatere fra hele byen. Rampene tiltrekker seg erfarne skatere, men også barn og voksne som vil prøve å skate for første gang. En mann i 30-årene som vi møter med baby og kjæreste på gresset i dalen, har tatt opp skating som aktivitet i pappapermisjonen. Han føler at miljøet rundt rampene er inkluderende.

“Buene er så bra her – de har nesten kult-status i skatemiljøet”
– styreleder i Tigerstaden Skateboardforening

Siden skateboardrampene tiltrekker seg så mange mennesker, oppleves kapasiteten som overbelastet. Miljøet domineres av erfarne skatere, og i all hovedsak menn. Dermed er det ofte for fullt til at nybegynnere og kvinnelige skatere føler at de får plass. Tigerstaden Skateboardklubb har en pågående prosess der de har fått støtte fra Sparebankstiftelsen til å bygge en ny vert-ramp (stor rampe), i tillegg til å oppgradere den minste og tilrettelegge for street-skating. De har fått midler til planene, men er også åpne for at bydelen tenker mer helhetlig om området. Skateboardklubben vil gjerne samarbeide med landskapsarkitektene om å finne en nyskapende løsning.

“Buene”.

På medvirkningsverkstedet med skatere kommer det frem at mange ønsker seg flere skatemuligheter på det asfalterte området. Asfalten, som ble lagt ny av BYM i 2019 er mye brukt til street-skating, men det mangler etablerte elementer til å skate på. Her mener skaterne selv det finnes mange muligheter for å lage en skatepark, som i tillegg til å være bedre også ser mye finere ut enn en svart asfaltflate. Street-skaterne vi snakker med bruker Haugenstua skatepark som et eksempel på en bra park som er økonomisk overkommelig.

“Haugenstua er definitivt fetest i Oslo. Funker bra for alle nivåer, både nybegynnere og erfarne skatere.”

– Mannlig skater, 30-årene

Under medvirkningsverkstedet kommer det frem at flere skatere ønsker seg et mer ambisiøst og helhetlig prosjekt for aktivitets- flatene enn bare oppgradering av de eksisterende rampene. En erfaren mannlig street-skater i 40-årene oppfordrer beslutningstakerne til å tenke stort:

Hvis Oslo VIRKELIG skal bli tatt på alvor som en skateby og havne på kartet, bør det være et svært streetanlegg i byen, det er mangelvare. Svaret er en heftig betongplaza på større deler av området her, da vil Oslo skille seg ut i Europa og i verden. Dette vil trekke folk og være bra for all næring i byen, heve nivået.

Argumenter de legger til for at Torshovdalen er et godt sted for å satse på skateboard, er at området ligger ved en trafikkert vei, og dermed vil ikke støy fra skating plage naboer og andre i nærheten – i tillegg nevner de at Torshovdalen ligger midt i byen og tiltrekker seg skatere fra øst og vest.

Med “betongplaza” mener de et støpt område i betong der det også er skatebowl og ulike elementer. Lakkegata aktivitetspark har løst samspillet mellom skatebowl og andre aktivitetsflater godt, selv om bowlen her er mest for nybegynnere. Tigerstaden Skateboardklubb trekker frem Janne Saario (<https://www.jannesaario.com>) og anlegg omtalt som “Snake run” som inspirasjonskilder.

Skaterne ser også for seg mulighetene for å bruke den eksisterende topografien til å lage hellinger som man kan skate ned fra.

Skateboardrampene på Torshov er viktige for Oslos skatemiljø, men de er også en tydelig markør i Torshovdalen – “alle” vet om rampene. Selv om man ikke skater selv, oppleves aktiviteten på rampene stort sett som positiv, og særlig småbarnsforeldre ser på skatingen som en fin tilskueraktivitet.

“Å se på skaterne er en attraksjon. Vi går dit med barna for å se.”

– Kvinne i 30-årene

Samtidig er det ikke bare positive assosiasjoner knyttet til skateparken. En skater forteller:

“Overhørte en litt sliten dame på butikken på Torshov, som snakket på telefonen om at hun hadde brukt opp alle penga og ikke hadde noe sted å sove, da nevnte hun skaterampen som siste utvei. Stadig vekk noen som sover under her.”

Noen av medvirkningsdeltakerne assosierer skaterampene med rusmidler, både salg og bruk. Ahmed (i 40-årene) som bor i Søndre Åsen har sett taxisjåfører røyke hasj i skogholtet bak ballbingen og rampene. En kvinne i 40-årene omtaler også noe av miljøet rundt rampene som “de rotløse”.

I samtaler med skatere kommer det frem at det i den senere tid har blitt mange flere barn som skater og bruker rampene. Dette har positiv effekt på den negative atferden som etter sigende har vært knyttet til rampene tidligere. Barn vi har snakket med opplever rampene som trygge, men ønsker seg andre skatemuligheter i nærheten i tillegg til rampene.

“Trapper man kan ta “ollie” ned hadde vært fint. Og en quarter-pipe.”
– Tre barn i 2. til 5. klasse

Tufteparken

Tufteparken på baksiden av aktivitetshuset er alltid i bruk. Noen av de kvinnelige medvirkningsdeltakerne nevner likevel at tufteparken ofte er veldig mannsdominert, og de opplever det alltid som så fullt at de holder seg unna. Den kan med fordel bli større. Et

Tufteparken.

innspill fra en skater er at Tufteparken kan utvides og legges lenger oppe langs baksiden av aktivitetshuset.

Trial og sykkel

Trial er en sport for sykkel eller motorsykkel der det er om å gjøre å balansere på ulike elementer uten å sette foten ned i bakken. Betongelementene i en tilsynelatende rotete haug ved siden av aktivitetshuset er en øvingsbane for bike trial (sykkel, ikke motorsykkel). Banen er bygget av entusiaster og kan sees på flyfoto over området så langt tilbake som 2007. Banen trekkes frem som både positiv og negativ av de som ikke bruker den til trial. Det rapporteres også om at barn blir bedt om å ikke leke der av Tufteparkbrukerne. Banen hadde tidligere litt mer plass å boltre seg på, og blant utøverne er det et ønske om å få noe mer plass, samt synliggjøre at det faktisk er en aktivitet der, ikke bare "skrot".

I den sørlige enden av aktivitetshuset er det verksted som er åpent tirsdager og torsdager, hovedsakelig for barn og unge, men alle blir tatt i mot. Her kan man komme og få hjelp til å reparere sykkelen gratis. Det er et sterkt miljø knyttet til sykling på aktivitetshuset, og i samtale med ansatte får vi høre at det er et ønske med aktiviteter som har med sykling å gjøre, men det er viktig at det som gjøres må passe for alle typer hjul, slik at man kan bruke det også med sparkesykkel og skateboard.

Eirik Ulltang i aksjoni 2018. Foto: Helge Ruden.

Fotballbingen

Når vi gjør observasjoner i Torshovdalen, er det koronatid og aktivitetsflatene er mye brukt – kanskje på andre måter enn vanlig også. Ved flere tilfeller registrerer vi at ballbingen brukes oftere av folk som driver egentrening med vekter, strikker og medbrakt stereoanlegg, enn til fotball. Vi har ikke fått dette bekreftet, men det er nærliggende å tro at den sprengte kapasiteten i Tufteparken gjør at man utvider aktiviteten til ballbingen. På et tidspunkt observerer vi også at tre menn sparker fotball på asfaltflaten, mens ballbingen er i bruk til styrketrening.

“Ballbingen er ikke attraktiv. Da drar man heller til Voldsløkka.”

– mor med barn som spiller fotball

Hundelufting

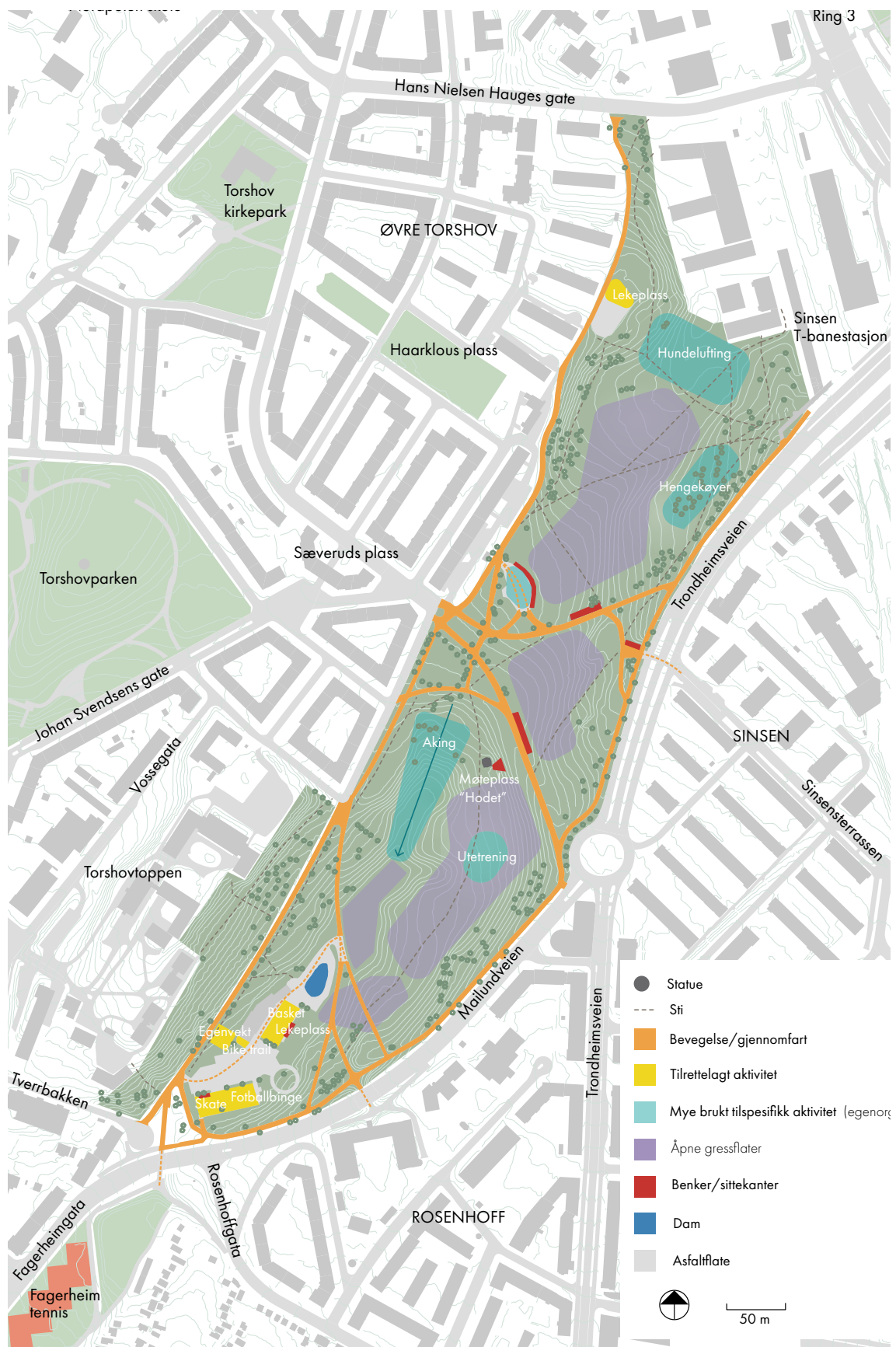
Torshovdalen er et foretrukket sted for lufting av hunder i Bydel Sagene. En mann i 30-årene med hund bruker ikke den inngjerdede hundeparken i Torshovparken, siden hunden hans (stor fuglehund) blir stressa av å være på et avgrenset område. Han slipper heller hunden sin i Torshovdalen.

En annen mann med hund forteller:

Vi er et miljø med hundeeiere. De har jobbet lenge med å få gjennomslag for en inngjerdet hundepark i Torshovdalen, men merker politisk uvilje. På Ola Narr er det en hundepark, men

Bilde tatt høst 2020 og dammen er tømt. Når det er vann bader ofte hunder i dammen.

Aktivitetssoner i Torshovdalen.

det genererer mer trygghet og er bedre for opptrening om hundeparken er inngjerdet.

To kvinner som går tur med hund sier de ville kommet hit oftere om det var hundepark her. En beboer med hund i Søndre Åsen sier:

“Jeg skaffa meg faktisk bikkje på grunn av dalen, fordi det var så fine turmuligheter her.”

Samspillet mellom flatene

Aktivitetsflatene i Torshovdalen er definert av aktiviteten som gjøres der, men det mangler en helhetlig tilrettelegging og opplevelse av harmonisk samspill mellom de ulike aktivitetene. Det store arealet med asfalt oppleves også som uklart, noe som understrekes ved at biler parkerer her. Mange formidler usikkerhet med hensyn til hva hensikten med asfaltflaten er, i og med at det ikke er en ordinær parkeringsplass. Gjennom bedre tilrettelegging og avgrensing vil alle aktivitetene kunne pågå parallelt, uten konflikt. Det er særlig følgende aktiviteter som er i direkte konflikt på aktivitetsflatene:

Skateboard og fotball

Sett fra skaternes perspektiv er ballbingen plassert på feil sted. De opplever stadig at baller kommer inn i rampen, noe som kan skape farlige situasjoner både for skatere og tilskuere. I deres tegninger ønsker de at ballbingen flyttes, får høyere gjerder eller tas vekk.

Sykkel, basket og sandkasse

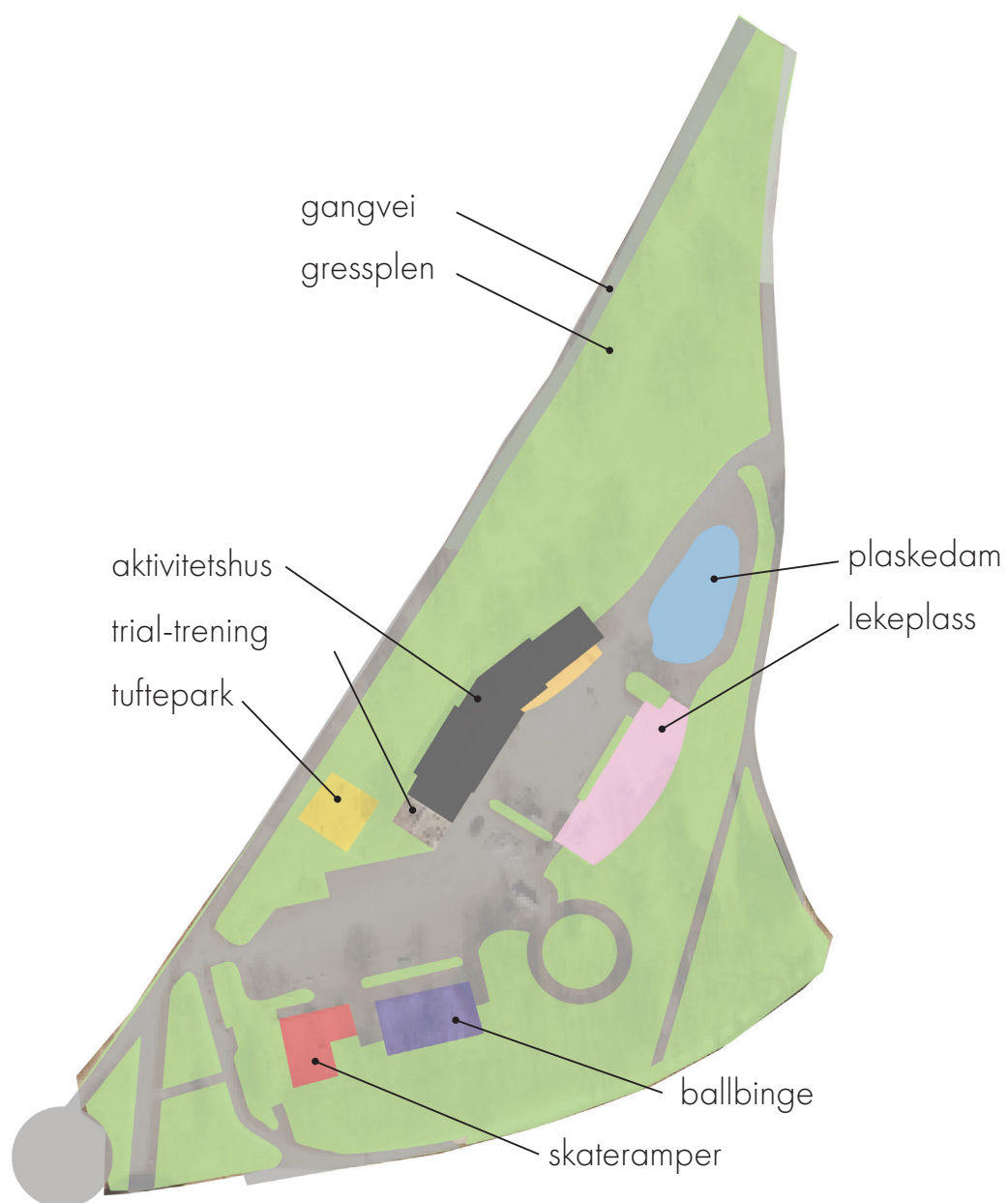
Ungdom opplever særlig at to aktiviteter kræsjer utenfor aktivitetshuset: basket-spilling og sykling. Sykkelaktiviteten her er stort sett knyttet til sykkelverkstedet, men det oppstår fort konflikt når det sykles mens noen spiller basket, og omvendt. Det samme gjelder basketballer som kan havne i sandkassa og lekeapparatene der små barn leker.

Egentrening og trial

Trialutøverne opplever at banen brukes til egenvektstrening og at elementer flyttes på, eller at nye elementer legges til, som kommer i veien for deres aktivitet.

Parkering

Bilparkering bidrar til at asfaltområdet oppleves som uklart. Man forstår ikke hvem som har tillatelse til å parkere her (manglende skilting) og det er uklart hvor bilparkeringen slutter og sykkel/skate-asfalten begynner.

Kartutsnitt: aktivitetshuset med de viktigste aktivitetsflatene som er der i dag. (Ikke i målestokk)

BRUKERE

Vår vurdering er at Torshovdalen i sin helhet trygt kan sies å være “for alle”, selv om noen demografiske grupper nok er overrepresentert. Likevel er det et tydelig funn at vi verken har sett, eller kommet i kontakt med noen eldre eller pensjonister gjennom medvirkningsverkstedene. Dette kan skyldes ufremkommelighet, lite tilrettelegging for aktiviteter tilpasset aldersgruppen, den spesielle situasjonen med Corona-pandemien eller andre demografiske faktorer. Fra brukerperspektivet er det spesielt viktig å se at den nedre delen av dalen preges av mindre generell rekreasjon, og mer av definert aktivitet og tilhørighet til denne.

Et hovedmål med undersøkelsene har vært å avdekke hvem som er potensielle brukere av dalen, og hva som eventuelt trekker folk til andre steder enn hit. Beboere i Søndre Åsen er rimelig samstemte i at de er “bortskjemte på grøntarealer” rundt boligblokkene, og at de dermed ikke behøver å trekke mot dalen for å finne en grøntfleck og en benk å slappe av på. Det er likevel noe ønsket tilrettelegging (f.eks. kafé og bordtennisbord) som kan trekke disse potensielle brukerne mot dalen.

Generelle refleksjoner om Torshovdalen:

“Det positive med Torshovdalen er at det er stort og åpent.”

– kvinne i 30-årene

“Det er deilig at det ikke er stappa her, sånn som i Kubaparken og Sofienbergparken”

– vennegjeng i 20-årene

“Opplever at nå er det mer “alle slags folk her” (som er positivt), før var det mer ensformig.”

– par i 30-årene

Parken var godt brukt under nedstengingen i forbindelse med Covid19-pandemien, april 2020.

Hengekøyer henges opp i treklyngene langs kanten mot Trondheimsveien.

KUNST OG UTSMYKNING

To kvinner fra Grünerløkka vi møter på luftetur med hunden er på vei mot “HODET N.N.” og sier at kunst er et fint mål for turen.

*“Jeg er så glad i Marianne Heske” (kunstneren bak “HODET N.N.”)
kvinne i 40-årene*

En gjeng kollegaer vi møter har avtalt å “møtes ved hodet”. Skulpturen er en tydelig markør for Torshovdalen som helhet, og markerer parkens midtpunkt.

Lokal identitet

I Bydel Sagene finner vi et kunstnerisk formspråk i mosaikkutsmykningene på Samfunnshuset, Gråbeinsletta og Haarklousplass som man kan videreføre i Torshovdalen. Dette vil også kunne bidra til å samle bydelen, og gjøre at Torshovdalen oppleves nærmere både Torshov og Sagene, på tross av fysiske barrierer. Mosaikkskulpturene på ble laget sammen med skoleelever og naboer i 2014 i samarbeid med kunstner. Moasikkskulpturer vil være en god mulighet for samskapning og for å la beboere og brukere av parken til å sette sitt preg og skape noe for nærmiljøet.

Umuligbenken

I tillegg til “hodet” er det kun ett annet visuelt element som nevnes i undersøkelsene. Jens (12 år) som vi møter ved skaterampene har et navn på installasjonen som er plassert på asfalten ved aktivitetshuset. Han kaller den “umuligbenken” – et navn som har dukket opp i samtaler mellom barn. Den er umulig fordi den verken er god å sitte på, leke på eller å skate på. Vi registrerer at den stort sett blir brukt til egentrening (muligens i forlengelse av sprenget kapasitet i Tufteparken). Benken er flyttet til Torshovdalen fra sentrum og er opprinnelig designet for en annen situasjon og sammenheng. Den inngår ikke i det vi ellers oppfatter som det lokaltilpassede som mosaikkfigurene representerer.

"HODET N.N." i bruk som ballvegg.

Skilpadden på Haarklous plass.

"Umuligbenken".

MEDVIRKNING I REGI AV BYM

Behovsplanen

Det ble i forbindelse med innspill til Behovsplanen for idrett og friluftsliv 2021-30 gjennomført en medvirkningsprosess med barn og unge i bydel Sagene. På aktivitetshuset ble det gjennomført workshop med fokus på Torshovdalen 14. november 2019. På bakgrunn av det som kom frem her, oppsummert i "Medvirkningsrapport Behovsplan for idrett og friluftsliv Medvirkning med barn og unge i Bydel Sagene 2019" har vi oppsummert innspill som kom frem og tatt dette med oss videre i mulighetsstudien.

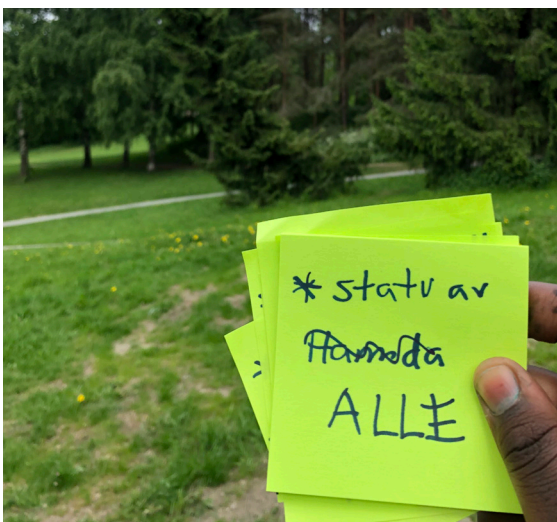
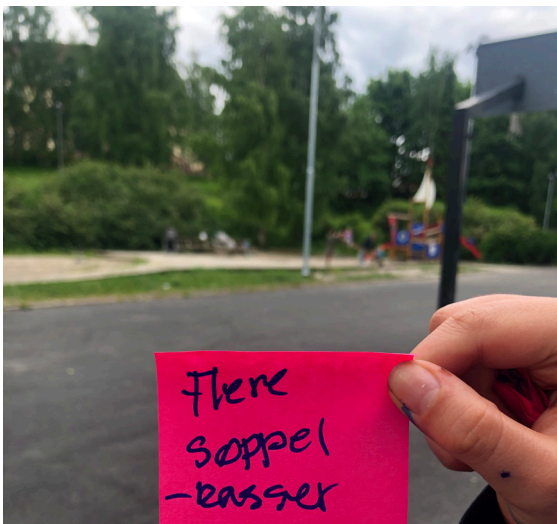
Gjengivelse av funn fra medvirkning i regi av BYM. Røde sirkler er negative funn, grønne er positive funn og blå er ønsker om nye muligheter.

ANBEFALINGER

Anbefalinger fra medvirkningsundersøkelsene

Det har fremkommet mange gode og spennende innspill til hvordan Torshovdalen kan utvikles for å bli mer attraktiv. Under følger noen av punktene som har kommet frem og som vi anbefaler å jobbe videre med:

- Imøtekomme aksjonsgruppas forslag om åpning av gjerder til Torshovtoppen, for å skape flyt mellom dalen og bydelen for øvrig.
- Utbedre de viktigste opptråkkede stiene som går gjennom den grønne delen av dalen (f.eks. gjennom å etablere bredere grusveier med belyste "hvilesteder"). Disse må utbedres i henhold til prinsipper for universell utforming.
- Skille trafikantgruppene som bruker gangveien langs dalen i vest
- Tilrettelegge for samlende og kulturelle bydelsarrangementer som kan trekke en sammensatt gruppe til Torshovdalen og generere tilhørighet
- Tilrettelegge uteoppholdsområder som kan fungere som samlingssted for større grupper, både ved utleie av aktivitetshuset som festlokale, men også uavhengig av utleie.
- Skilter til T-bane, attraksjoner som "Hodet" og f.eks. "snarveien til 30-bussen" kan plasseres ved viktige innganger og koblinger som ikke ligger like tydelig i terrenget.
- Skilting inn til Torshovdalen (med informasjon om aktivitetstilbudet her) utenfra kan også bidra til mer synliggjøring, for eksempel før undergangene og fra T-banen.
- Videreføre formspråk fra bydelen
- La beboere, barn og unge være med og skape nye "kunstmagneter".
- Helhetlig planlegging av ny vegetasjon – beplantningen bør ha en tydelig funksjon, i tillegg bør det foreligge en god vedlikeholdsplan slik at det oppleves som tilrettelagt.
- Planlegge beplantning i sammenheng med lysforhold gjennom dagen, og hvordan dette har innvirkning på aktiviteten.
- Etablere flere sitteplasser (benker) og oppholdssoner i hele Torshovdalen. Sitteplassene må utformes i henhold til prinsipper for universell utforming, det vil si at det for eksempel skal være mulig å komme inntil med rullestol, være arm- og rygglenner og god tilgjengelighet.
- Etablere drikkefontener og offentlige toaletter som er tilgjengelig for alle.
- Sette ut flere søppelbøtter som er tilgjengelig for alle
- Ytterligere oppgradering av belysning for å sikre både opplevd og reell trygghet i tillegg til å gjøre parken tilgjengelig for svaksynte.
- Integre overvann som en ressurs i parken. Een gjenåpning av Torshovbekken fremstilles som lite tenkelig i undersøkelsene, men en plan for åpen håndtering av overvann som rekreativt, estetisk og økologisk tiltak og som mulig avlastning av overvannsnettverket lokalt, bør integreres i parkens videre utvikling.

Fra møtet med ungdom på Aktivitetshuset. Foto: Byantropologene.

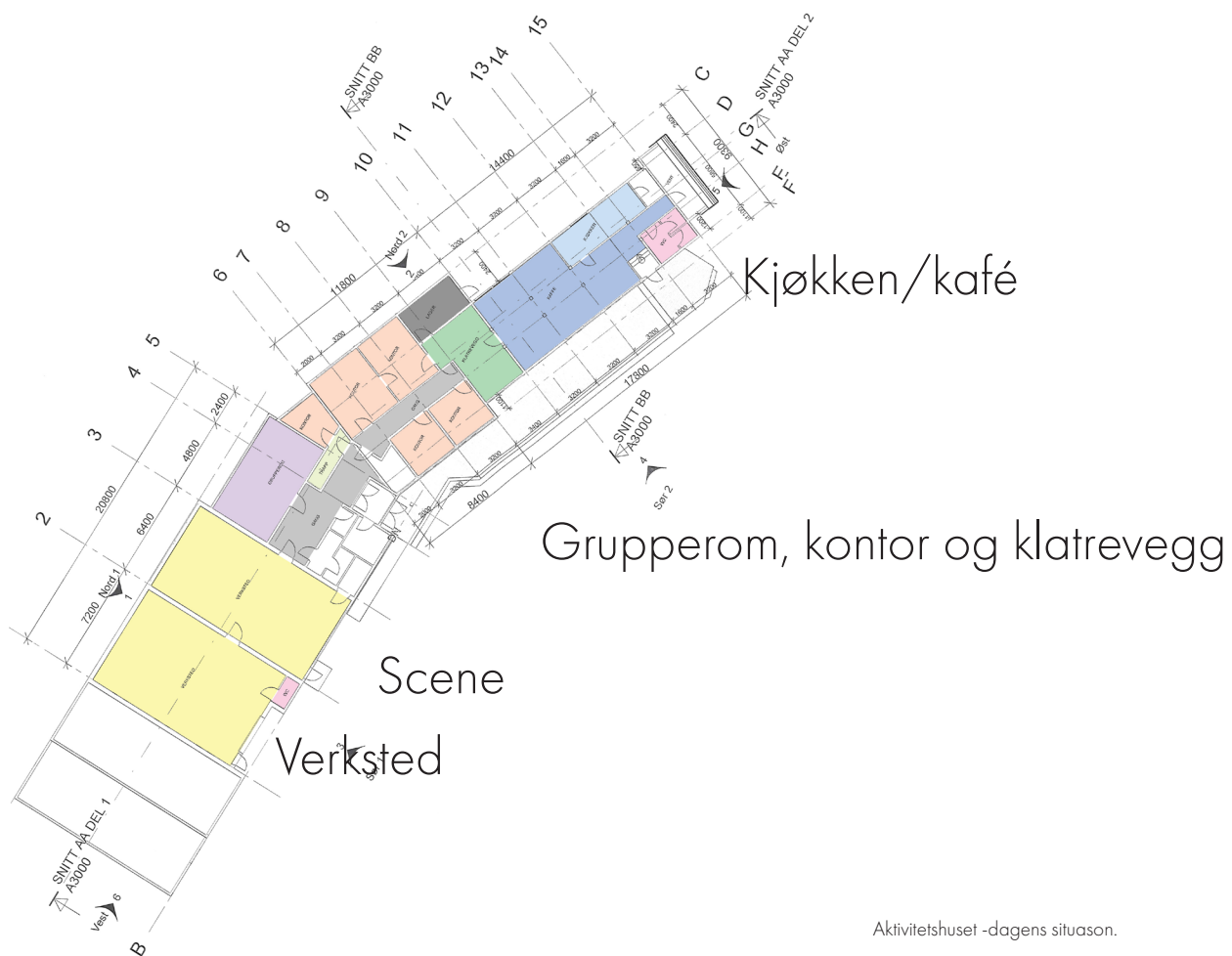
AKTIVITETSHUSET INNE

I bunnen av Torshovdalen ligger aktivitetshuset. Huset er bygget i flere faser og har en lukket fasade.

Ungdommene som deltok i brukermedvirkningen kalte bare aktivitetshuset for Torshovdalen og det er huset med aktivitetene som gjør at de kommer hit. Innendørs er huset delt grovt i fire områder: verksted, scene, grupperom/soner for ulike typer aktivitet som dans, klatring og TV-spill og kafé med spiseområde. I samtale med de ansatte på huset får vi vite at mye aktivitet er knyttet til scenen, der prosjektet «Kunst for alle» står i fokus. Her er det oppsetninger, maleprosjekter og musikk. I verkstedet kan man lære å mekke sykkel, og det er åpent for alle barn og unge i bydelen. Aktiviteten her knyttes også opp mot "Kunst for alle". Klatreveggen er mest attraktiv for yngre barn, som ikke er i målgruppa for huset. Det er utarbeidet planer om rehabilitering av bygget, der mye fokus ligger på en profesjonalisering av kjøkkendelen, med mål om å kunne drive enkel servering via luker i fasaden.

Scenen.

Aktivitetshuset -dagens situasjon.

Aktivitetshuset.

AKTIVITETSHUSET UTE

Bygget ligger på en flate omgitt av skrånende terreng mot Torshovtoppens gamle eplehage i vest og Mailundveien med stor trafikk inn og ut av Oslo. Den delen av området som ligger mot Mailundveien ligger i rød støysone, og hele området ligger uten nære naboer. Skaterne i Tigerstaden Skateboardklubb nevnte det som en fordel med dagens plassering av rampene at lyden fra skatingen ikke var til bry for naboer. Regelverket sier at "Lydforhold skal være tilfredsstillende for personer som oppholder seg (...) på uteoppholdsareal avsatt for rekreasjon og lek." (TEK17 §13-6). Det er derfor naturlig å legge oppholdsarealene innenfor gul støysone, mens den støyende aktiviteten kan foregå i rød sone.

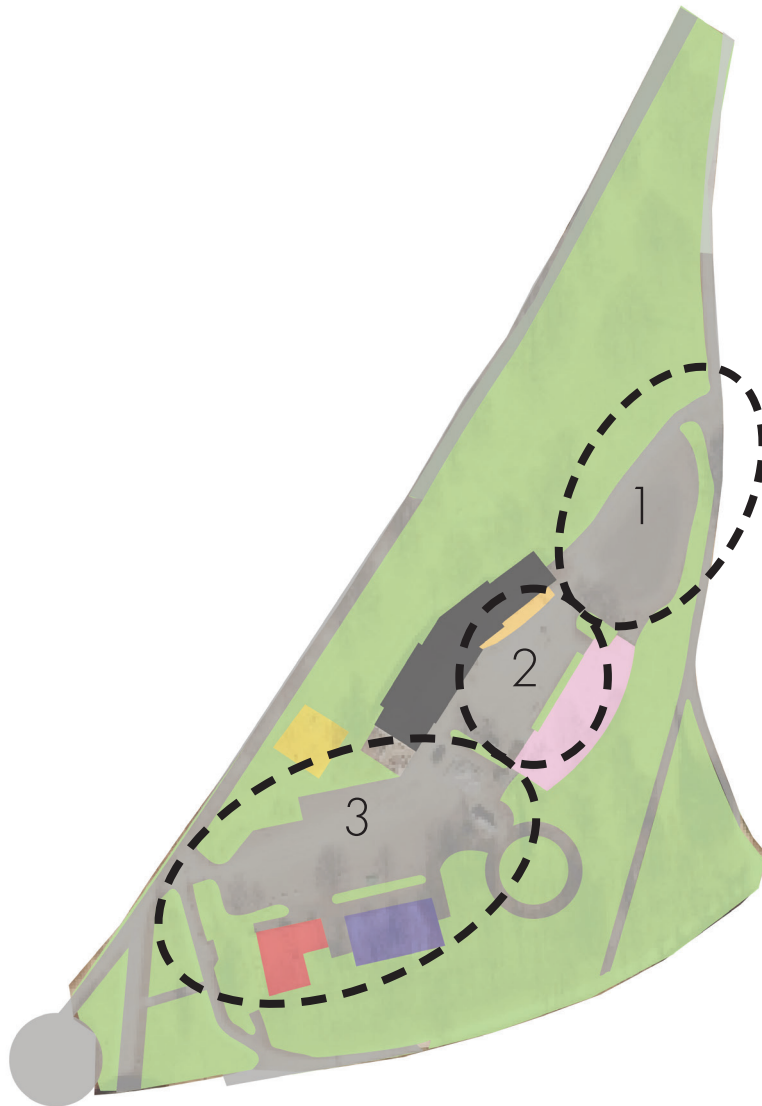
Uteområdene som er tilknyttet aktivitetshuset er i all hovedsak nokså store asfalterte flater, med installasjoner knyttet til ulike typer aktivitet langs kantene. Aktivitetene, og utfordringene og mulighetene knyttet til disse er beskrevet i kapittelet "Aktiviteter". De store, utflytende asfaltflatene har vært allment tilgjengelige med bil i hele undersøkelsesperioden. Det ble derfor observert mye parkering og aktivitet som kunne relateres til den enkle tilgjengeligheten med bil. Dette kunne være både positive aktiviteter som medbrakt treningsutstyr, men flere rapporterte også om uønsket aktivitet som narkotikasalgsom følge av den enkle tilgjengeligheten og mangelen på sosial kontroll som gjennomgangstrafikk og nære naboer ville kunne gitt.

De tre flatene kan deles i tre soner og er vist i diagrammet på neste side: plaskedammen/

asfaltdumpa i nord (1), husets forplass med basketbane og lekeplass (2) og i sør en stor asfaltflate med trialbane og skateramper (3). Det er spesielt på den sistnevnte flaten det er observert mye parkering.

Hovedadkomsten til området er i sør fra kulverten under Fagerheimgata, eventuelt fra parken i nord. Adkomsten fra sør gir liten orientering om hva som skjer i parken og rundt aktivitetshuset.

Tre soner i tilknytning til aktivitetshuset, ikke i målestokk.

KONSEPT

Gjennom medvirkningsundersøkelsen er det avdekket hvilke kvaliteter brukerne av parken setter pris på og hva som gjør at de eventuelt ikke ønsker å være i parken. Det har kommet frem hva som savnes og hva som er populært. Byantropologene avdekket i sine undersøkelser at det finnes mange etablerte miljøer som holder til i nedre del av dalen, mange av dem selvorganiserte, men også mange knyttet til aktivitetshuset. Landskapsanalysen har belyst de viktigste karaktertrekkene ved Torshovdalen. Dalen har en unik topografi som park i Oslo, men har visse utfordringer knyttet til påkobling til byen rundt og synlighet. Konseptet for utviklingen av området er basert på innspillene som kom inn i medvirkningsfasen og bygger på de eksisterende kvalitetene området har sammen med de konkrete behovene og utfordringene vi oppfatter at de enkelte gruppene har. Brukergrupper og interessenter med spesiell tilknytning til aktivitetsflatene har fått gi spesifikke innspill underveis i prosjektutviklingen og være med og definere designpremisser. Ved å tilrettelegge for synergieffekter, sambruk og å invitere flere til å delta i de etablerte aktivitetene vil området kunne bli mer brukt og være et godt rekreasjonssted for ikke bare bydelen, men også større deler av byen. Dette er konkretisert i den foreslåtte løsningen for aktivitetsflatene.

SKILLE OG LEDE

Aktiviteter skal skilles slik at man får den boltplassen det er behov for, og for at aktivitetene ikke være til hinder for hverandre. Ved å soneinndeles området slik at hver aktivitet har sin dedikerte plass, optimaliserer man forholdene for den enkelte aktivitet. Samtidig skal visuell kontakt mellom brukere ivaretas slik at sosial kontroll opprettholdes og at man kan være tilskuere. Bevisst valg av materialer skal styre fart og aktiviteten. Myke trafikanter ledes inn til aktivitetsflatene, hurtige trafikanter som bruker parken som pendlerstrekning ledes vest for området i egnet trasé, vist med rød sippet linje på neste side.

BINDE SAMMEN

Tverrforbindelse fra Rosenhoff til Torshovtoppen skal gjøre området lettere tilgjengelig for brukerne, bryte ned barrierer som hindrer for bruk av parken og binde området bedre sammen med byen.

INVITERE OG SYNLIGGJØRE

Et adkomstområde som inviterer og er aktivt, synliggjør aktivitetshuset på en positiv

måte. Noen av aktivitetene er ukjente for folk og trenger små tiltak for å bli bedre kjent utad og få den anerkjennelsen de fortjener.

Konseptskisse -hurtigtrafikk ledes vest for aktivitetsflatene (stiplet rød linje). Ny adkomst og forbindelse på tvers (rosa linje) danner knutepunkt mellom tydelig definerte flater.

Idéskisse for aktivitetsflåtetene.

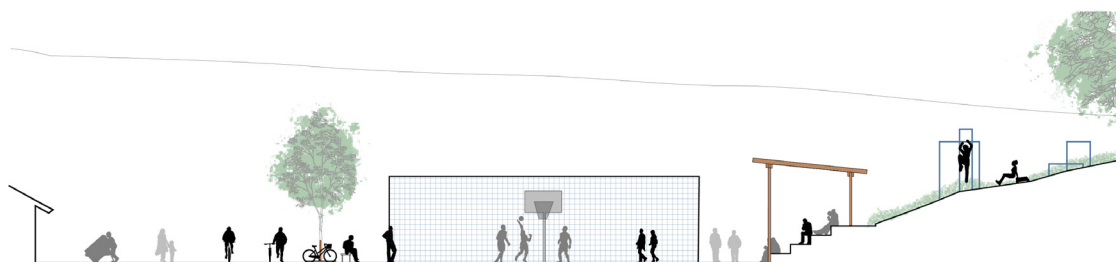
TUNET

Tunet skal være aktivitetshusets utestue og er vist i landskapsplanen som det orange området øst for aktivitetshuset. All kreativitet og positiv energi som finnes inne i huset skal kunne trekkes ut og få mer plass ute. Samtidig skal det gjøres plass til de indirekte brukerne av huset -foreldre og søsken skal kunne sette seg ned når de venter. I tillegg skal ungdommer som ikke skal delta på aktiviteter føle seg velkomne og sett, barn som har vært på tur her med barnehagen skal kunne komme tilbake med foreldre og søsken på ettermiddag og vise frem turmålet. Det skal være plass til grilling, lek og heng.

Det er gjort plass foran huset for å kunne trekke aktivitet rett ut; forestilling med huset som backstage, sykkelmek utenfor verkstedet når været er godt og kafé med salg fra luker i huset. En åpen og mer transparent fasade vil dessuten låne liv og stemning til uteplassen og gjøre at den oppleves tryggere og mer attraktiv enn den er i dag. Endring av fasader vil være et viktig grep.

De av lekeapparatene som er mulig å gjenbruke flyttes og samles i et område nærmere plaskedammen. Supplering av lekeapparater kan gjerne gjøres med bruk av mer naturlike materialer som stimulerer sansene på en mer utfordrende måte enn standardiserte, glatte overflater. Ved å legge inn en enkel vannkran som kan skrus på med tidsstyrt bryter kan vann legges inn som et element i leken. Det er mange småbarn som bruker stedet på dagtid, da det er et populært turmål for barnehager. Et lite tak over terrengamfiet kan gi barna et sted å spise matpakke når det regner.

Langs toppen av amfiet er det lagt til rette for trening. Tufteparken som ligger sørvest for huset har sprengt kapasitet og mange forteller at terskelen er høy for å prøve seg som nykomling i et -bokstavelig talt- sterkt og etablert miljø. Et treningsområde med et tydelig annerledes uttrykk vil kunne tiltale en annen brukergruppe enn den som i dag

Snitt gjennom Tunet, ikke målestokk. Basketballbanen har gjerder for å hindre ballen i å treffe andre. Terrengamfi danner tribune og taket gjør det mulig å sitte og spise matpakke på barnehagetur også når det regner. Til høyre i snittet treningsområde. Se vedlegg for full versjon.

har funnet sin plass i Tufteparken, og samlokaliseringen med lekeplass for mindre barn vil kunne gjøre at foreldre og barn kan leke og trene sammen og samtidig. En plassering på et sted der presset om å være sterk ikke er like stort, slik mange rapporterer om at det er på den etablerte egenvektstreningen, kan gjøre terskelen lavere for å komme i gang med utendørs trening også for dem uten mye erfaring, men ønske om å trene ute i det offentlige rom. Plasseringen ved trappen mot øst gjør det også lett å kombinere trappeløp med styrketrening i en intervalløkt.

Basketbanen gis en fysisk avgrensning i hver kortende, for at basketballer ikke skal havne på steder de ikke hører hjemme. Gjerdene må være transparente.

Eksempel på basketbane med omgjerding, Ammerudklubben.

Eksempel på bruk av naturmaterialer i lekeplass.

Treningsapparater i offentlig rom med annet uttrykk og annen bruk enn de etablerte Tufteparkene. Foto: Glänta (produsenten).

Lek med vann foreslås i lekeområdet.

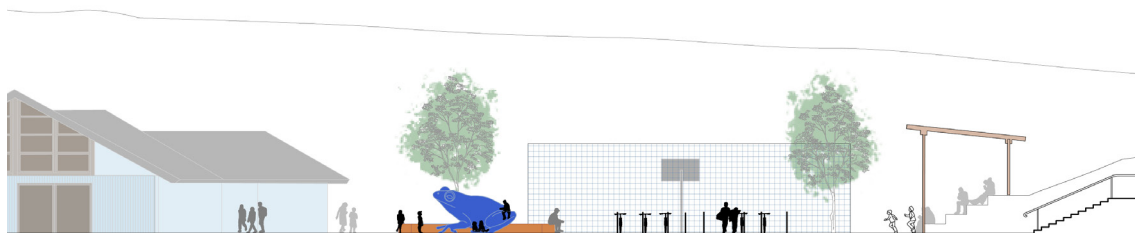
FORBINDELSER

Frem til Torshovdalen går det sykkelvei og fortau, som stopper etter kulverten under Fagerheimgata. Sykkelveien bør videreføres opp langs vestsiden av parken for å gjøre ferdselen tryggere for alle trafikantgrupper. Det er ønskelig å lede myke trafikanter inn mot aktivitetshuset, mens hurtig trafikk ledes langs vest og skape tydelig skille mellom sykkelvei og veier for mykere trafikanter innad i parken. Dette for å gjøre det mer attraktivt og tryggere for gående.

Ny gangvei mellom Mailundveien i øst og Torshovtoppen i vest opprettes og danner en viktig forbindelse mot resten av Torshov. Denne legges gjennom den gamle eplehagen på Torshov og etableres på en skånsom måte med minst mulig inngrep i natur og terreng. Adskillelse av brukergrupper i veiflatene gjøres ved bruk av forskjellig dekke. De ulike brukergruppene deles inn etter fremkomstmåte og typer hjul: gående, syklende (store hjul), skateboardere (små hjul), sparkesykler (ganske små hjul).

En ledning av fler folk gjennom området gir også trygghet for brukere av aktivitetsflatene gjennom økt sosial kontroll. For å øke gjennomfarten er det lagt opp til en ny adkomstsituasjon i området lengst sør, når man kommer ut fra kulverten under Fagerheimgata/Mailundveien. Denne skal gjøre Torshovdalen mer synlig og virke inviterende. Lengst vest i adkomstområdet etableres en rullbar lekeflate. Den eksisterende gangveien flyttes lenger nordover. Gjerder og buskas fjernes. Endeveggen på skaterampe utsmykkes og brukes som identitetsskapende element.

Tverrforbindelsen markerer skillet mellom de to hovedflatene knyttet til aktivitetshuset. I dette krysningspunktet dannes et torg. En plassering av et lokalt mosaikk-dyr utført av barn og unge ved aktivitetshuset vil kunne være en fin identitetsmarkør for plassen, og knytte stedet sammen med de øvrige plassene i bydelen.

Snitt gjennom Tverrforbindelsen og torget, ikke i målestokk. Det foreslås å lage en nye mosaikksculptur, slik det er gjort flere steder i bydelen. For å komme opp den østlige skråningen må det anlegges trapper, som vist til høyre i snittet. Se vedlegg for full versjon.

Planlagt lek for sykling fungerer også for løp! Lekeplassen i Nydalen er tilrettelagt for at voksne kan sitte på trygg avstand -eller nærhet og følge med på barna. Samme prinspp kan brukes ved tilrettelegging av lek i forbindelse med nytt adkomstområde i torshovdalen.

Adkomst til Torshovdalen via kulvert under Fagerheimgata. Sykkelveien slutter der Torshovdalen begynner.

Eksempel på adkomst i skrånende terreng på Verket i Moss.

Snitt gjennom nytt adkomstområde og skatepark, ikke målestokk. Se vedlegg for full versjon.

VANN

Plaskedammen blir trukket frem av mange som et element man ikke forstår hensikten bak. Mange har oppfordret til å "gjøre noe" med den. I Oslo ser vi flere tilsvarende plaskedammer som ser ut til å fungere godt. Dammen på Kampen blir for eksempel godt brukt av barn når det er varmt. Samtidig vil det være naturlig å vurdere dammen som et overvannselement, til å samle regnvann. Det har også kommet frem ønske om å lage skøyteis på dammen. Disse ulike ønskene er ikke nødvendigvis kompatible. Vi foreslår å starte med et enkelt tiltak der man lager et skilt som ønsker velkommen til plaskedammen og der det informeres om at det er rent vann, ment for lek. Dette vil kunne øke attraktiviteten og forståelsen for hva dammen skal være, og kan fungere bedre enn forbudsskilting, slik det er i dag. I forslaget har vi også lagt inn en tidsstyrt vannkran i lekeområdet, slik at lek med vann kan taes med også her. De eksisterende drikkevannsfontene bør til enhver tid være i funksjon, og må gjøres tilgjengelig for alle.

Vannlek integrert i overgangen mellom gangvei og lekeplass på Nedre Foss, som eksempel på hvordan det kan gjøres i overgang mellom lekeplass og plaskedam.

RULLESONE

Innenfor det sørlige området legges det til rette for rullende aktivitet, der målet er at flater, stier og installasjoner som et minimum skal kunne brukes av sykler med gummidekk. Mange dekker vil være problematiske for harde, små hjul som for eksempel de fleste sparkesykler har. Materialvalg skal derfor ta hensyn til dette. Langs rullesonen legges gangveien som gis et dekke som ikke er like fartsvennlig, slik at dette skal være forbeholdt gående og ikke okkuperes av rullende folk i høy fart. Baner og runder legges slik at det ikke krysser hovedgangveien.

Vest for gangveien tilrettelegges det for at trialbanen får et mer definert område som "sitt". Ved å trekke betongelementene vekk fra containerne der de står i dag, og også gi dem farger, vil det være tydeligere at dette er et aktivitetsområde, ikke bare søppel, slik flere har antydnet i brukervedvirkningen. Fargesetting kan gjerne være et prosjekt i regi av

Snakerun, Galleria continua, Boissy-le-Châtel, Frankrike. Foto: Vulcanoskateparks.

aktivitetshuset som en del av "Kunst for alle". Ved å trekke banen fysisk unna Tufteparken, vil dette kunne bidra til å hindre konflikt mellom disse to brukergruppene.

Øst for gangveien legges det en "rullebane" basert på skateelementet snakerun, som er en langsgående bane med kuler, doseringer og flater tilpasset skate. Rullebanen på Torshov må være tilpasset at fler enn skatere kan bruke den. Tigerstaden skateboardforening har planer om utvidelse av sine skateramper og har fått økonomisk støtte fra Sparebankstiftelsen til dette. De har også ønske om å utvide ytterligere, men har per i dag ikke konkrete planer eller finansiering til dette. Aktivitetshuset melder om godt samarbeid med foreningen og er positive til at det blir gitt større plass til skaterne, da de opplever dette som et positivt tilskudd til området. Samtidig er det en forutsetning at områder for skating også tilgjengeliggjøres for andre brukergrupper og at ikke nye baner og installasjoner "annekteres" av én gruppe. Parken rammes inn av rullebanen i vest. Denne støpes i betong og danner en buffer mot gangveien. Banen holdes lav nok til at man har god visuell kontakt begge veier. På siden som vender mot gangveien etableres et antall sittebenker.

I skråningen mot Mailundveien legges en terrengsti for sykkel, cirka 150 meter lang. Stien utnytter det eksisterende terrenget og rommene som dannes mellom trærne i parken. Dekket bør være i hardpakket subbus, slik det for eksempel gjøres på pumptrack-baner. Det kan også legges inn partier med annen overflate som for eksempel tredekker, for å øve opp sykkelferdighet og øvelse i ulike underlag. Dette vil være en spennende mulighet for å prøve å sykle i en terrengtype som ellers er vanskelig tilgjengelig i sentrum av Oslo, og tilrettelegger for sykling på en måte som gjør at aktiviteten ikke kræsjer med annen aktivitet. Terrengstien kan kobles opp til det allerede eksisterende trialmiljøet og utøverne av denne aktiviteten bør være direkte involvert i den videre utviklingen av stien.

Sykling i terreng, Bjølsenparken.

Skatepark i Malmö.

Sniitt gjennom rullebanen ikke målestokk. Se vedlegg for full versjon.

MATERIALITET

Det må legges opp til bruk av materialer som understreker funksjon og ønsket aktivitet. For eksempel vil et aktivt valg av dekker kunne bestemme hvor fort man kan rulle.

Aktiviteten som foregår i aktivitetshuset er preget av kreativitet og skaperglede. Definisjonen av kunst er vid og ønsket om å skape og sette igang tankeprosesser står høyt. Dette synet på kreativitet og kunst bør reflekteres i uttrykket i uteområdet. De unge bør i den videre prosessen ikke bare få komme med innspill på hva de ønsker seg, men komme med konkrete designforslag og aller helst være med å bygge, male og lage arrangementer.

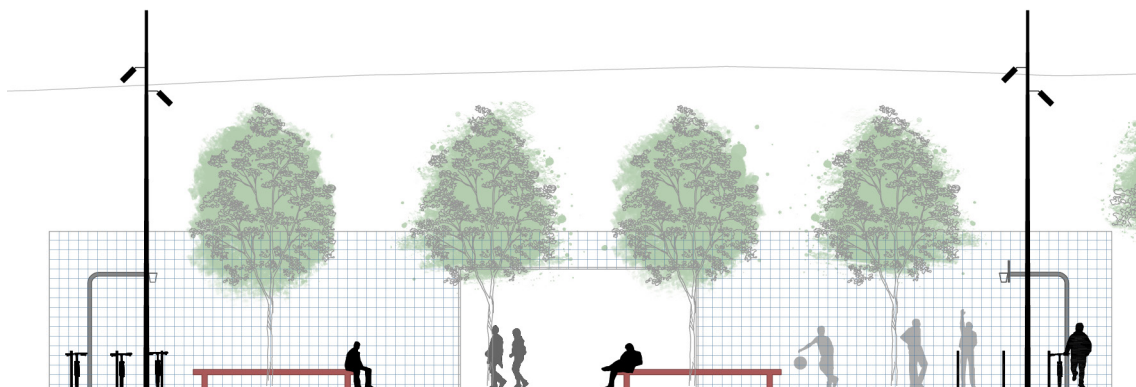
Detalj av mosaikk på skilpadden på Haarklous plass.

BELYSNING

Riktig belysning vil være en nøkkelfaktor i utvikling av aktivitetsflatene og gangforbindelsene i Torshovdalen. Belysning øker opplevelsen av trygghet og gjør aktivitet mulig i de tider av året og døgnet der mørket er rådende. Valg av belysning gjøres ut fra et funksjonelt behov, men kan også være med og understreke enkeltelementer og skape en ønsket stemning. Lysnivået må avpasses så det ikke er hverken for sterkt eller for svakt. Enkelte områder kan gis mulighet til å belyses ved bruk, slik at brukerne enkelt kan sette på lyset når de ønsker å bruke området. Belysning i undergangene som leder til parken kan bidra til økt trygghet og økt bevissthet om parken.

Ammerudbanen kan brukes på kveldstid på grunn av tidsstyrt belysning, som skrur på av spillerne.

Oppriss basketbane, med multifunksjonsmaster. Gjerdene som omkranser banen må ha raus dimensjon på åpningene på langssidene for å ikke føles utrygge. Se vedlegg for full versjon.

TRINNVIS UTVIKLING

Aktivitetsflatene kan grovt deles i sju delprosjekter. Hvert prosjekt kan gjøres uavhengig av hverandre, og vil gi Torshovdalen positive tilskudd, hver på sin måte. Hvilket delprosjekt som skal prioriteres i den videre utviklingen må vurderes opp mot hvilke brukergrupper det vil gagne og hvordan det kan finansieres.

A. Plaskedammen

Dammen bør prioriteres høyt. I første omgang kan et strakstiltak med holdningsskapende arbeid gjøre stor forskjell. Skilting som opplyser om at vannet er rent og hvor ofte det skiftes er en god start, men det bør vurderes en større oppgradering av dammen med materialbruk som signaliserer større grad av omsorg. Det bør også vurderes om plaskedammen skal integreres i en større plan for lokal håndtering av overvann i Torshovdalen. Dammen vil da antakelig ikke kunne fortsette å være plaskedam, men vil ha både annet visuelt uttrykk i tillegg til endret funksjon sammenlignet med dagens. Dette bør utredes før omfattende tiltak knyttet til dammen igangsettes.

B. Tunet

Området er tett knyttet til huset og vil med de grep vi foreslår kunne øke attraktiviteten til området. Av alle delområdene er dette stedet med størst bredde i brukergruppene i tillegg til å være knyttet opp mot de organiserte aktivitetene som allerede fungerer godt.

C. Rullebane

Rullebanen lages som en "snake run", men med mål om å passe for alt som kan rulle. Sammen med trialbanen og torget som defineres av krysningspunktet mellom tverrforbindelsen, Tunet og gangsonen fra sør vil dette bli en viktig myldreplass for mange brukergrupper, men mer løsrevet fra de organiserte aktivitetene i huset.

D. Tverrforbindelsen

En ny forbindelse på tvers av dalen vil kunne ha stor betydning både for de som bruker aktivitetshuset, men også for passerende.

e. Ny adkomst

En ny adkomst med et lekent og inviterende preg, med god belysning.

f. Skatepark

Skateparken bør utvikles av skaterne selv, gjerne i samarbeid med bydelen.

g. Terrengsti

Sykling i terreng vil i første omgang være et attraktivt element for barn og unge og vil være et godt supplement til lekeplass og rullebane.

h. Egenvektstrening

Utetrening med lavere terskel for deltakelse, enn den som er etablert allerede. Appellerer til voksne brukere, men vil også invitere til barnelek.

For å få en engasjerende start på en trinnvis utvikling av dette området av Torshovdalen er vår anbefaling å prioritere plaskedammen høyt, slik det er beskrevet over og at man i tillegg bør starte med en utvikling av tunet som er knyttet tett til huset. Det optimale vil være å kunne bygge delområde B, C og D under ett.

